

Naujosios viešosios vadybos metodologijos ir priemonių taikymas gerinant Lietuvos socialinį administravimą ir socialinės atskirties tyrimus

Arvydas Guogis

*Mykolo Romerio universitetas
Ateities g.20, LT-08303 Vilnius*

Straipsnyje teigiama, kad dėl globalizacijos sąlygų šiuolaikinius viešojo administravimo sprendimus būtina papildyti naujais teoriniais ir praktiniais sprendimais remiantis Naująja viešąja vadyba. Autorius taip pat siūlo tobulinti socialinės apsaugos tyrimų metodologiją taikant naujus konkrečius socialinės atskirties įveikimo metodus.

Pagrindinės sąvokos: *socialinė atskirtis, Naujoji viešoji vadyba, socialinės apsaugos tyrimai, tyrimų metodai.*

Keywords: *social exclusion, New Public Management, research in social security, research methods.*

Ivadas

Plečiantis ir gilėjant globalizacijos procesams darosi akivaizdu, kad pasaulio kultūros, gamybos ir vartojimo sistemos įgyja anksčiau neregėtų bruožų. Įsigalint kompiuteriams ir kitoms vaizdo bei garso technologijoms keičiasi pats žmonių mąstymo ir suvokimo stilius. Jam jau būdingesnis ne senasis linijinis knyginis suvokimas, o nauja mozaikinė vaizdo kultūra, kuriai būdinga siekti efekto. Šiai naujai kultūrai būdingas grožio ir jaunystės kultas bei greita orientacija ir sprendimai. Tokiai kultūrai nepriimtina socialinės rizikos žmonių grupių, t. y. senyvų žmonių, invalidų ir kt. raiška, nes ji neatitinka jaunystės kulto idealų ir neskatina didesnio vartojimo. Ankstesniųjų dešimtmečių egalitarinius visuotinės gerovės siekius pakerta nedidelių grupių atsiribojimas nuo kitos visuomenės dalies ir informacijos monopolizacija siekiant pajungti likusiuosius tiek dėl kapitalo interesų, tiek ir dėl norų įtvirtinti masinę kultūrą, kuri toliau plėstų vartotojiškus poreikius ir atmestų analitiškesnę ir sudėtingesnę socialinio mąstymo stilių. Tokiai elitinei globaliai kultūrai socialinės atskirties grupių problemos yra reikšmingos tikrai tiek, kiek galima pateikti įdomesnių sensacijų nauju, įdomesniu rakursu. Atskirties socialinės atskirties problemos elito grupėms ir elitinei žiniasklaidai tampa aktualesnės tik tada, jei jomis naudojantis galima „nukonkuruoti“ kitą elito grupę prieinant prie valdžios, galios ir pinigų.

Globalizacija ne tik vienija pasaulį, bet ir jį

skaldo, decentralizuoja ir fragmentuoja. Ankstesnis socialinis pažinimas buvo susijęs su holistiniu, visapimančiu didelių socialinių grupių pažinimu. Pocariniame Vakarų pasaulyje iš tikrųjų egzistavo stiprios nacionalinės valstybės, kuriose veikė tik kelios didelės klasės ir socialinės grupės. Socialinė atskirtis nebuvo įgijusi tokių grėsmingų mastų kaip dabar. Ankstesnis pasaulis buvo egalitariškesnis, jame plito socialinio teisingumo idėjos. Elitizacija, kapitalo koncentracija ir informacijos monopolizacija buvo ganėtina apribotos. Tokį pasaulį buvo lengviau suprasti ir analizuoti. Socialinio administravimo sistemos veikė remdamosi aiškiai išreikštais egalitariniais ir hierarchiniais principais. Socialinis mokslas ir administraciniai sprendimai daugiausia plėtojosi nuosekliu, linijiniu, inkrementiniu būdu. Dažniausiai jis pasižymėjo holistiniu požiūriu ir sistemiskumu. Šiuo metu administracinių sprendimų ir socialinių tyrimų sąlygos gerokai skiriasi nuo ankstesniųjų. Todėl būtina ieškoti papildomų, naujų būdų socialinės apsaugos, taip pat socialinės atskirties problemoms spręsti. Tačiau, aišku, jeigu iš tikrųjų norima tai daryti ir jeigu rodoma atitinkama politinė valia. Straipsnyje norėčiau pateikti kelias rekomendacijas dėl socialinio administravimo ir socialinės atskirties tyrimų Lietuvoje pagerinimo remiantis Naujosios viešosios vadybos metodologija.

1. Administracinės priemonės socialinei atskirčiai įveikti

Paskutiniame XX a. dešimtmetyje dėl globalizacijos nulemtos fragmentacijos ir individuali-

zacijos ankstesnė pasaulio tvarka suiro. Viešojo administravimo priemonėmis įveikti socialinę atskirtį tapo sunkiau. Būtina prisitaikyti prie naujų, pakitusių sąlygų. Įveikiant socialinę atskirtį daugiausiai vertėtų taikyti: 1) visas įmanomas įdarbinimo ir perkvalifikavimo galimybes; 2) nedirbantiems ir į socialinę riziką pakliuvusiems garantuoti pakankamą valstybinės socialinės apsaugos lygį; 3) atskirtuosius įtraukti į kultūrinę, bendruomeninę veiklą.

Viena iš veiksmingiausių priemonių šalinant socialinę atskirtį turėtų būti vadinamųjų socialinių įmonių steigimas dalyvaujant valstybiniam ir privačiam kapitalui. Lietuvoje mokesčių ir valstybinės socialinės apsaugos priemonėmis galima pagerinti savarankiškai dirbančių asmenų padėtį. Kai kuriose šalyse, pavyzdžiui, Švedijoje, ypatingas vaidmuo plečiant darbo rinką yra skiriamas suaugusiųjų švietimui. Vadinamosios „liaudies aukštosios mokyklos“ (*folkhogskolor*) šiuolaikiniais būdais lavina jau dirbančių asmenų sugebėjimus įvairiose srityse ir atitinkamą bendravimo kultūrą. Lietuvoje tokia praktika dar labai ribota. Čia daugiausia rūpinamasi darbuotojo profesinės kvalifikacijos kėlimu ir dažniausiai – tik didelėse organizacijose. Tačiau Lietuvoje, kitaip nei Švedijoje, asmuo, praradęs darbą, neperorientuojamas. Nėra ir atsakingų už tokį perorientavimą. Darbo biržos galimybės šiuo atžvilgiu labai ribotos ir tinka tik nequalifikuotiems arba mažai kvalifikuotiems asmenims. „Nubyrėjimo“ į bedarbių gretas ir patekimo į socialinę atskirtį iš dalies galima būtų išvengti, jeigu darbo organizacijos remtųsi „nuolat besimokančių organizacijų“ (*learning organisations*) principais. „Nuolat besimokančių organizacijų“ nariai, net ir praradę senas darbo vietas, nuolat atnaujindami žinias ir įgydami įgūdžių, išmoka atlikti naujus darbus ir sukurti naujas darbo vietas.

Kitą socialinės atskirties įveikimo priemonę geriausiai iliustruoja šūkis „Darbai ne nyksta, o keičiasi“. Tai valstybės parama organizuojant socialinės atskirties grupių narių profesinius mokymus. Ji apima: 1) aptarnavimo srities įgūdžių formavimą ir 2) naujo tipo profesinius įgūdžius, reikalingus žinių ekonomikai. Reikia turėti omenyje, kad šiuolaikinėje darbo rinkoje darbo vietos nyksta ne apskritai, o tik tradicinėse ūkio šakose, kur reikalingi vidutiniai sugebėjimai. Įrodyta, kad mažai apmokamų aptarnavimo sferos darbų šiuolaikinėje ekonomikoje daugėja. Taip pat akivaizdu, kad aukštos kvalifikacijos, „žinių ekonomikos darbų“ daugėja [1, p. 75–83]. Atskiri socialinėje atskirtyje atsidūrę piliečiai galėtų išmokti ir naujų aukštos kvalifikacijos reikalaujančių darbų

(pvz., kartais lengvesnėmis psichinėmis ligomis sergantys, kalėję už ekonominius arba netyčinius fizinius nusikaltimus asmenys, išsigydę nuo alkoholizmo, buvusios prostitutės ir pan.). Lietuvoje, kaip ir kitose į Europos Sąjungą stojančiose šalyse, socialinės atskirties grupių nariai ypač vertintų valstybės paramą rengiant projektus arba tobulinant projektų paraiškų rengimą.

Socialinis administravimas ten, kur būtina ir įmanoma, turi būti decentralizuotas ir orientuotas, kaip ir privačiame versle, į vartotoją, pabrėžiant paslaugų specifiką ir kokybę. Lengviausiai tokią praktiką pritaikyti savivaldybių lygmeniu. Centrinio lygmeniu tokios decentralizacijos pavyzdžiu galėtų būti kai kurių Norvegijos ministerijų funkcijų reforma: ministerijų darbuotojai suskirstomi į tris lygius – į mažą A darbuotojų grupę, kurios funkcijos yra strateginis planavimas ir valdymas, į didelę B darbuotojų, kaip karjeros darbuotojų, grupę, kuri sudaro viduriniąją administravimo grandį, ir gana savarankišką C padalinį, kuris, kaip „greitoji medicinos pagalba“, administruoja ir suteikia paslaugas „netipiškiems klientams“, turintiems individualizuotų ir nestandartinių poreikių. Taigi nemaža dalis būtų socialinėje atskirtyje esančių piliečių pirmiausia gali pasinaudoti C padalinio teikiamomis paslaugomis.

Vienu iš veiksmingiausių būdų gerinti socialinių administravimą galėtų tapti atskiros Naujosios viešosios vadybos priemonės ir Naujosios viešosios vadybos metodologija. Ypač tai galėtų pasiteisinti savivaldos lygmeniu organizuojant socialinių paslaugų teikimą. Naujoji viešoji vadyba sudaro sąlygas taikyti įvairius „viešųjų gėrybių“ arba suteikiamų „viešųjų paslaugų“ kokybės įvertinimo standartus, sukurtus privačiame sektoriuje, pavyzdžiui, „Visuotinę kokybės vadybą“ arba ISO 9000 standartus. Dėl socialinio administravimo specifikos socialinėje apsaugoje vertėtų apsistoti ties vadinamuoju „gairių nustatymo“ arba „geriausios praktikos siekimo“ (*benchmarking*) metodu, kuris racionaliausiai pagrindžia Naujajai viešajai vadybai būdingą „galutinių rezultatų“ siekį. Yra keletas gairių nustatymo rūšių: vidinis, funkcinis, konkurencinis, tam tikros kategorijos gairių nustatymas ir pan. [9, p. 135]. Daugelis iš jų pagrįsti labai paprasta idėja – rasti gerą tam tikros procedūros ar veiklos organizavimo formą – palyginti, kaip tą procedūrą ar veiklą vykdo kiti, o paskui išsamiai išnagrinėti, kaip pasiekiamas geriausias veiklos lygis turint tikslą iš to pasimokyti.

Naujosios viešosios vadybos principuose reikia pabandyti rasti naudą efektyvinant viešąjį sek-

torių ir jos „verslininkiską krūvį“ nukreipiant socialumo ir visų visuomenės sluoksnių – tiek viešojo sektoriaus klientų, tiek ir „pralaimėtojų“ labui. Tai gali būti ir centralizuotos viešosios paslaugos, pavyzdžiui, „Sodros“ išmokų gavėjams, arba Darbo biržos priemonės įtraukiant į darbo rinką galinčius visu arba ne visu krūviu dirbti asmenis, ir decentralizuotos – savivaldybių socialinės paramos centrų teikiamos paslaugos aptarnaujant psichinę ar fizinę negalią turinčius klientus namuose, prieglaudose, dienos centruose ir pan. Tokiu atveju iš viešojo sektoriaus kritikų „atimamas pagrindinis koziris“ dėl viešojo administravimo institucijų neveiksmingumo. Viešojo sektoriaus reikšmė padidėtų, nes jis pradėtų dirbti veiksmingai, mažomis sąnaudomis, greitai, paslankiai ir t. t. Svarbu, kad Naujoji viešoji vadyba orientuotųsi ne į procesą, o į rezultatus. Naujomis globalizacijos sąlygomis gerus kiekybinius rodiklius galima vertinti kaip nenuginčijamus viešojo administravimo laimėjimus. Tačiau Naujoji viešoji vadyba gali trukdyti darbo kokybei, nes padidėję darbų tempai ir kiekybės siekis ne visada gali būti naudingas kokybei. Ypač tokiose socialinio jautrumo reikalaujančiose srityse kaip socialinis darbas teikiant socialines paslaugas arba mokslinė veikla vykdant socialinės apsaugos tyrimus.

2. Efektyvių socialinės atskirties tyrimų būtinumas

Kiti būdai norint pagerinti socialinio administravimo kokybę galėtų būti iš socialinių tyrimų srities, naudojant tiek seniai žinomus, daugiausia sociologinius kiekybinius ir kokybinius tyrimus, tiek ieškant, kuriant ir remiantis naujomis tyrimų metodologijomis. Geriausias naujo tipo socialinis tyrimas galėtų būti „tyrimas dalyvaujant“ („*participatory research*“, „*action research*“, „*collaborative research*“, „*praxis research*“). Brazilo Paulo Freire'o sukurtas ir išbandytas „tyrimas dalyvaujant“ – tai socialinių inovacijų technologija, kuria remiantis anksčiau neturėjusios galimybių dalyvauti sprendžiant savo problemas visuomenės grupės (kaimo bendruomenės, neįgalieji, tautinės mažumos, kitos marginalinės grupės) gali tapti visaverčiais socialiniais agentais, galinčiais dalyvauti priimant jų būklę įvertinančius sprendimus. Kaip teigia A. Poviliūnas, „tyrimo dalyvaujant“ šalininkai siekia įtraukti socialiai atskirtas žmonių grupes, bendruomenes, tų žmonių patirtį ir pasaulėžiūrą į patį tyrimo procesą. Tyrimo procedūros požiūriu tai rodo, kad socialiai atskirtų grupių atstovai dalyvauja, kai yra for-

muluojami tyrimo tikslai, detalizuojami klausimai, jie patys dalyvauja, kontroliuoja ir stebi visą tyrimo procesą, po to analizuoja gautus rezultatus. Kartu yra ieškoma būdų, kaip keisti socialiai atskirtoms žmonių grupėms nepalankią padėtį, kurios priežastys ir kontūrai tyrimo dėka tampa vis aiškesni“ [10, p. 44]. Toliau A. Poviliūnas teigia: „Jau seniai niekas neabejoja, kad žinojimas yra galia, vadinasi, profesionalų ekspertų vykdomas žinojimo privatizavimas yra laikomas ir galių atėmimu, ypač tais atvejais, kai akademiniais sumetimais yra tyrinėjamos vadinamosios socialiai atskirtos žmonių grupės. Savo ruožtu įtraukimas į žinojimo generavimo procesą yra žmonių įgalinimas tokiu mastu, koku žinojimas yra susijęs su galia“ [10, p. 44]. Taip tyrimo metu keičiant dominavimo santykius, skatinant dialogą ir likviduojant socialinės atskirties grupių „tylos kultūrą“ keičtųsi jų padėtis. Tai – išlaisvinimo ir įtraukimo į visuomenę ideologija ir praktika. Ją sudarytų du etapai. Pirmo etapo metu žmonės supranta apie savo padėtį, priespaudą, nelaisvę, o antrojo metu veikdami keičia priespaudą įvirtinančias aplinkybes. „Tyrimo dalyvaujant“ palyginti nedaug dėmesio skiriama metodikoms ir metodams. Daug svarbesnę vietą užima socialinio konstruktyvizmo idėjos, kurios materializuojasi per socialinių procesų analizę, socialinių agentų ir galių santykių nustatymą, dominavimo anatomijos analizę, kritinio požiūrio ugdymą, mokymąsi, komunikaciją ir pan. Tikriausiai neatsitiktinai „tyrimas dalyvaujant“ buvo atrastas tokioje socialinių prieštaravimų draskomoje šalyje, kokia yra Brazilija. Jei mes sutinkame su tuo, kad nemaža procesų Lietuvoje galima vertinti kaip „lotynizaciją“, tai tikrai reikėtų atkreipti dėmesį į šį tyrimą ir jo taikymą.

Daugelį metų po nepriklausomybės atkūrimo Lietuvoje reikėsi ne tik kūrybinės nuostatos, bet ir „giluminė destrukcija“ bei vertybių krizė, kurios galima sieti su įtikėjimu „laisvosios rinkos ekonomikos“ ir globalizacijos teikiamų pranašumų visagalybe. Įtikėjimą šia visagalybe Lietuvoje galima vertinti kaip natūralų reiškinį jau vien dėl to, kad Lietuva beveik per visą savo istoriją pasižymėjo akivaizdžiu individualizmu, kuris buvo svetimas normaliai kolektyvistinei arba bent komunitarinei (ne komunistiškai!) visuomenės sanklodai.

Normų nepaisymu ir socialinio teisingumo išdavyste galima įvardyti ir tą faktą, kad Lietuvos Seimas apribojo dirbančių senatvės pensininkų pensijų dydį. Lietuvos socialinio administravimo atstovai du kartus pažeidė senatvės pensininkų interesus. Pirmą kartą priėmę atitinkamą įstatymą, verčiantį pensininkus rinktis tarp pensijų ir

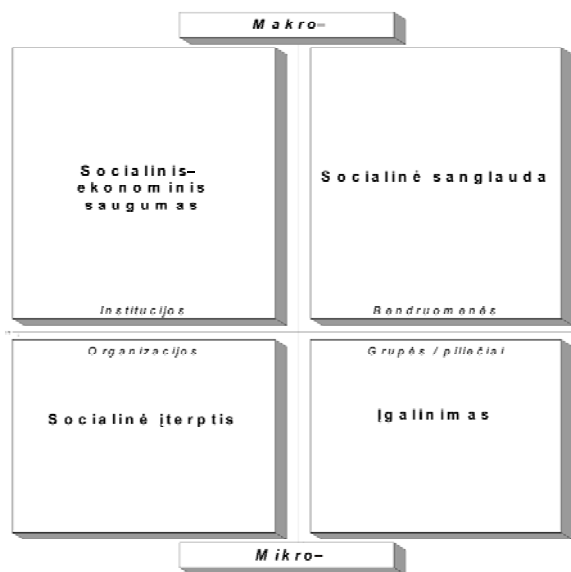
darbo užmokesčio, jeigu pensininkas dirba. Taip jie faktiškai privertė daugelį pensininkų palikti savo darbo vietas ir sumažino jų pajamas. Antrą kartą Lietuvos Seimas pažeidė pensininkų interesus, kai Konstitucinis Teismas nustatė, kad šis įstatymas prieštarauja Lietuvos Konstitucijai ir faktiškai pripažino, kad turi būti kompensuoti pensininkų praradimai. Tačiau net ir padidėjus BVP bei mokesčių įplaukoms į biudžetą nesimta spręsti anksčiau dirbusių pensininkų problemos.

Socialumo trūkumas atsispindi daugelyje mūsų valstybės organizavimo sričių. Ypač skaudu, kad socialumo trūksta tradiciškai labiau valstybės globos reikalaujančiose srityse, tokiose kaip kultūra, švietimas, sveikatos ir socialinė apsauga. Įvertinant, kas šiose srityse yra gerai, o kas blogai, reikia naujoviškai suformuluoti pačią pažangos kriterijų problemą. Vienu iš pažangesnių kriterijų galėtų tapti „socialinės kokybės“ laipsnis, kurį artimiausiu metu pradės nustatinėti Olandijoje susibūrusi tyrėjų grupė [4, p. 144–145]. Ji faktiškai gavo Europos Sąjungos užduotį parengti „socialinės kokybės“ tyrimo ir apskaičiavimo metodiką. Ją padeda rengti pateikdami metodologinius sprendimus ir kai kurių Rytų Europos valstybių tyrėjai [3, p. 118–143], tačiau daugelio Europos Sąjungos šalių kandidačių tyrėjai bei socialinio administravimo atstovai nėra pateikę jokios savo šalių faktinės arba teorinės medžiagos tam, kad paspartintų „socialinės kokybės“ rodiklių nustatymą. „Socialinę kokybę“ sudaro kvadrantas, kurio kairės viršuje yra socialinis-ekonominis saugumas (*socio-economic security*), kairės apačioje – socialinė įterptis (*social inclusion*), dešinės

viršuje – socialinė sanglauda (*social cohesion*), o dešinės apačioje – įgalinimas (*empowerment*). Socialinį-ekonominį saugumą išreiškia vienokios arba kitokios asmens pajamos. Tai gali būti atlyginimas už darbą, dividendai arba socialinės išmokos. Socialinę įterptį faktiškai sudaro visa tai, kas yra ne socialinė atskirtis suprantant ją kaip priklausymą formaliems dariniams, institucijoms ir organizacijoms. Socialinei sanglaudai priklauso neformalus, asmeniniai ir bendruomeniški socialiniai ryšiai. Čia ypač svarbūs socialinio kapitalo ir socialinio pasitikėjimo dydžiai. Įgalinimą sudaro atskirų asmenų arba kolektyvinės galimybės priimti (galutinius) sprendimus ir galimybė patiems, o ne aplinkybėms veikti savo gyvenimą (žr. 1 schemą).

Dėmesio verti ir kasmetiniai dekomodifikacijos (*decommodification*) laipsnio skaičiavimai, kurie parodytų socialinę riziką patyrusių asmenų galimybes gauti socialines išmokas priklausomai (nepriklausomai) nuo ankstesnio dalyvavimo darbo rinkoje. Dekomodifikacijos, t. y. santykinio nepriklausymo nuo rinkos jėgų poveikio, laipsnio rodikliai, kurių apskaičiavimo metodiką yra parengęs žinomas danų politologas Gosta Esping-Andersen [2, p. 35–54], leistų nustatyti kritinę socialinės apsaugos privatizavimo ribą, kurią peržengus grėstų socialinę riziką patyrusių asmenų nemokumas, socialinis konfliktas ir solidarumo visuomenėje praradimas. Dekomodifikacijos nereikia suprasti tik marksistiškai – kaip susvetimėjimo reiškiniu visuomenėje panaikinimo, o traktuoti kaip socialiai teisingą šių sričių „išprekinimą“, t. y. socialiai neapsaugotų arba socialinėje atskirtyje atsidūrusių asmenų valstybinę socialinę apsaugą.

XXI a. sandūroje Lietuvoje išryškėjo vienas labai neigiamas socialinis-kultūrinis reiškinys. Tai – nemažos dalies socialinių mokslų atstovų „tapatinimasis“ su valdžia arba jos interesais. Pasirodo, Lietuvai ypač trūksta vadinamojo „kritinio socialinio mokslo“ (*critical social science*). Globaliame pasaulyje turi sugebėti keistis visi, net ir elito atstovai. Ir ne tik dėl noro išvengti socialinio sprogdimo arba skatinami altruistinių paskatų, bet ir dėl to, kad socialinė marginalių grupių integracija gali prisidėti prie ekonomikos augimo. Socialinėje atskirtyje atsidūrę gyventojai yra savotiškas ekonomikos augimo rezervas ir potencialas. Lietuvoje mažai kas yra susipažinęs ir vadovaujasi „vystymosi gerovės“ (*developmental welfare*) teoriniu požiūriu, kuriuo teigiama, kad išlaidos ir rūpinimasis socialiniais reikalais nemažina, o, atvirkščiai, didina ekonomikos augimą. Pažymėtina, kad amžių sandūroje skirtingose pasaulio

1 schema. „Socialinės kokybės“ kvadrantas

šalyse mokslininkai atliko keletą „vystymosi gerovės“ teoriją patvirtinančių mokslininkų tyrimų [7, 8, 11].

Išvados

Didelę reikšmę socialinės atskirties įveikimui turi socialumo vertybės, socialiai angažuota valstybės politika ir marginalių sluoksnių integracija į bendruomenę: a) plečiant įdarbinimo ir perkvalifikavimo galimybes; b) nedirbantiems ir į socialinę riziką patekusiems asmenims garantuojant pakankamą valstybinės socialinės apsaugos lygį; c) atskirtuosius įtraukiant į kultūrinę, bendruomeninę veiklą. Naujosios viešosios vadybos metodologija ir atskiros priemonės naujomis globalizacijos sąlygomis gali padėti veiksmingiau spręsti socialinės atskirties likvidavimo problemas.

Išmatuojant ir įveikiant socialinę atskirtį būtina plačiau naudotis papildomais, naujo tipo socialinės apsaugos tyrimais ir socialiniais parametrais, tokiais kaip: a) „socialinė kokybė“; b) „dekomodifikacijos laipsnis“; c) „vystymosi gerovė“; d) „tyrimas dalyvaujant“.

Socialinio administravimo gebėjimus suteikiant viešąsias ir socialines paslaugas, ypač savivaldybių lygmeniu, būtų įmanoma sustiprinti įgyvendinus Naujosios viešosios vadybos metodus: geriausios praktikos nustatymą ir siekimą, visuotinę kokybės vadybą, ISO standartus ir pan.

Literatūra

1. Berger S. Globalisation and the Future of Work. Krull W. (Ed.). *Debates on Issues of Our Common Future*. Göttingen, 2000.
2. Esping-Andersen G. *The Three Worlds of Welfare Capitalism*. Oxford, 1990.
3. Fairweather A., Rončević B., Rydbjerg M., Valentova M., Zajc M. Reconceptualisation of Social Quality. *The European Journal of Social Quality*. Issue 1&2, 2001. Vol. 3.
4. Gansmann H. Review – Social Quality: A Vision for Europe. *The European Journal of Social Quality*. Issue 1&2, 2001. Vol. 3.
5. Guogis A. Nenoras vadovautis socialumo principais. *Esu*. 2002. Nr. 17.
6. Guogis A. *Socialinės politikos modeliai*. Vilnius: Eugrimas, 2000.
7. Midgley J. South Africa: the Challenge of Social Development. *International Journal of Social Welfare*. 2001. No. 4. Vol. 10.
8. Midgley J., Tang K-I. Social Policy, Economic Growth and Developmental Welfare. *International Journal of Social Welfare*. 2001. No. 4. Vol. 10.
9. Pollitt Ch., Bouckaert G. *Viešojo valdymo reforma*. Vilnius, 2003.
10. Poviliūnas A. Tyrimas dalyvaujant kaip socialinių inovacijų technologija. *Sociologija. Mintis ir veiksmai*. 2003. Nr. 1.
11. Tang K-I., Ngan R. China: Developmentalism and Social Security. *International Journal of Social Welfare*. 2001. No. 4. Vol. 10.

Arvydas Guogis

New Public Management Methodology and Measures in Improving of Social Administration and Social Security Research in Lithuania

Summary

This article deals with the necessity to supplement the decisions in public administration under the influence of globalisation with new theoretical and practical decisions, mainly from the area of New Public Management. The author also suggests to improve social security research methodology by applying new research methods and parameters which are directed towards overcoming social exclusion. They are: „social quality“, degree of decommodification, „developmental welfare“, „participatory research“.

Arvydas Guogis – Lietuvos teisės universiteto Valstybinio valdymo fakulteto Viešojo administravimo katedros docentas.

Telefonas (+370 5) 2714620

Elektroninis paštas a.guogis@lycos.com

Straipsnis įteiktas 2004 m. balandžio mėn; recenzuotas; parengtas spausdinti 2004 m. spalio mėn.